

Nærings- og fiskeridepartementet
Avgis elektronisk

Dato: 03.02.2021
Vår ref.:
Deres ref.: 20/9833-1

Finans Norges høringsuttalelse til forslag til nye regler om gjennomføring av møter i foretakslovgivningen

Det vises til høringsnotat av 12.02.2021 om forslag til nye regler om gjennomføring av møter i foretakslovgivningen.

1. Innledning

Finans Norge slutter seg i hovedsak til forslaget om å permanent legge til rette for at møter i foretakslovgivningen kan gjennomføres elektronisk, under forutsetning at styret finner behandlingsmåten betryggende. Finans Norge har følgende hovedsynspunkter:

- Fysiske og elektroniske møter likestilles, slik at foretakene i utgangspunktet står fritt til å velge fysiske eller elektroniske møter.
- Finans Norge slutter seg til departementets forslag om krav til forsvarlighet og at saksbehandlingen skal være betryggende.
- Reguleringen for allmennaksjeselskaper må være lik som for aksjeselskap, slik at eksempelvis sparebanker ikke underlegges strengere regulering.

Finans Norges medlemsforetak har positive erfaringer med gjennomføring av digitale møter, og det er positivt at den fleksibilitet som følger av de midlertidige reglene nå foreslås videreført som permanente regler.

2. Merknader til forslaget

2.1 Generell adgang til elektroniske møter

Finans Norge mener at begrepet «møte» må omfatte både fysisk og elektronisk møte, slik at disse møteformene er likestilt.

Departementet skisserer to ulike alternativer for adgangen til elektroniske møter, enten at elektroniske møter må vedtektsfestes (alternativ 1) eller generell adgang til elektroniske møter uten at det er vedtektsfestet (alternativ 2). I likhet med departementet foretrekker Finans Norge alternativ 2, slik at det ikke er behov for uttrykkelig vedtekter om elektroniske møter.

Våre medlemmer har gode erfaringer med elektroniske møter. Det antas at foretak på flere områder ønsker muligheten til å avholde elektroniske møter uten å måtte endre vedtekter. Utgangspunktet bør være at det ikke er behov for vedtektsendringer, slik at elektroniske møter likestilles med fysiske

møter i lovgivningen. Foretak som ikke ønsker elektroniske møter må likevel kunne begrense dette i sine vedtekter.

Det vil på denne måten fortsatt være opp til selskapet og styret om møtene skal avholdes elektronisk eller fysisk. For generalforsamlingsmøter, bør styret kunne ta avgjørelsen om elektronisk møte på lik linje som de beslutter agenda som behandles på generalforsamlingen. Dette kan eventuelt løses ved at for selskaper med mindre enn 10 aksjeeiere, godkjenner aksjeeierne benyttelse av elektronisk generalforsamling. For selskaper over 10 aksjeeiere beslutter styret møteformen.

2.2 Det bør ikke skilles mellom foretaksformer i reguleringen

Finans Norge understreker at det ikke bør innføres strengere regler for allmennaksjeselskaper enn for aksjeselskaper. En slik endring kan få utilsiktede endringer for sparebankene, som er organisert som allmennaksjeselskaper. Vi ser ingen grunn til å være mer restriktive knyttet til elektronisk generalforsamling i allmennaksjeselskaper så fremst selve avholdelsen skjer i tråd med allmennaksjelovens regler om utførelse, samt at aksjonærrettighetene er ivaretatt.

En smidig og forutsigbar generalforsamling er viktig i allmennaksjeselskaper, på lik linje med andre selskapsformer. Det finnes profesjonelle aktører/leverandører av elektroniske løsninger som ivaretar alle aksjonærrettigheter for en fullgod gjennomføring med stemmerettigheter og anledning til å stille spørsmål direkte i møtet.

2.3 Krav til forsvarlighet

Finans Norge støtter forslaget om at det innføres et grunnvilkår om at elektronisk gjennomføring av generalforsamling og årsmøter skal være «forsvarlig». Vurderingen av hva som anses «forsvarlig» bør ta utgangspunkt i deltakernes plikter og rettigheter, slik at gjennomføringen av elektroniske møter ivaretar rettigheter og plikter i samme utstrekning som ved fysiske møter. Det innebærer at deltakerne blant annet må ha anledning til å stille spørsmål og gis adgang til å stemme.¹ Terskelen for forsvarlighetskravet må imidlertid ikke være så høy at elektroniske møter vanskelig lar seg gjennomføre, sammenlignet med fysiske møter.

Dersom de formelle lovkravene til deltakelse er opprettholdt på styre- og generalforsamlinger ved elektroniske hjelpemidler, bør elektroniske møter anses betryggende. Det bør likevel stilles krav til om at systemene som benyttes sikrer riktig og sikker opplevelse.

Finans Norge slutter seg til departementets vurdering om at forsvarlig gjennomføring sammen med de alminnelige bestemmelsene om mindretallsvern, herunder forbudet mot myndighetsmisbruk, tilsier at styret bør kunne ta beslutningen om elektronisk generalforsamling og årsmøte.

Vi anser det hensiktsmessig at styrets vurdering av forsvarlighetskravet fremgår av protokollen. Vi stiller imidlertid spørsmål om det kan være uforholdsmessig omstendelig med regler om bevisbyrde som gir styret plikt til å *godtgjøre* at kravet til forsvarlighet er oppfylt. Etter vår vurdering vil det være tilstrekkelig at styrets vurdering fremgår av protokollen, og at styret har vurdert gjennomføringen som forsvarlig.

---

¹ Vi viser i denne sammenheng til våre innspill av 08.10.20 om erfaringer med de midlertidige unntakene fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen.

Det bør stilles krav om at eventuelle innsigelser fremsettes på forhånd, og at møteformen voteres over ved godkjenning av innkallingen (simpelt flertall bør være tilstrekkelig i denne sammenheng).

2.4 Rett til å delta i møter med personlig fremmøte

For styremøter fremstår det hensiktsmessig å opprettholde en rett til å delta elektronisk dersom styreleder beslutter at styrebehandlingen skal skje i møte med personlig fremmøte. Vedkommende deltar likevel «personlig». Etter vår oppfatning er det avgjørende hvorvidt styreleder krever møte eller skriftlig behandling, ikke hvorvidt møtet avholdes fysisk eller elektronisk.

For generalforsamlinger og årsmøter hvor det er besluttet at møtet skal avholdes fysisk, vil det derimot kunne være uforholdsmessig ressurskrevende med en rett til å delta elektronisk. I slike tilfeller er det etter vår oppfatning tilstrekkelig å møte med vara eller fullmektig, og at foretakets kostnader ved å måtte tilby elektronisk deltakelse vil kunne være større enn ulempene for de få som ikke kan møte fysisk, da disse normalt vil kunne stille med vara eller fullmektig. På denne bakgrunn foreslår Finans Norge en differensiert tilnærming for generalforsamling og årsmøter sammenlignet med øvrige møter.

Det bør ikke innføres adgang for et mindretall å kreve fornyet behandling av enkeltsaker ved møter som er gjennomført uten fysisk møte. Dersom beslutningen om elektronisk møte er forsvarlig behandlet bør eventuell protest være fremsatt i forkant av møtet.

2.5 Revisors og daglig leders rett til å kreve møte

Finans Norge støtter departementets forslag om at revisor og daglig leder fortsatt bør kunne kreve møte fremfor forenklet behandling.

Ettersom elektronisk møte foreslås likestilt med fysisk møte, vil det være hensiktsmessig at revisors og daglig leders rett til å kreve møte begrenses slik at de ikke kan kreve at møtet skal gjennomføres fysisk.

2.6 Forhåndsstemmer

Bruk av forhåndsstemmer forenkler stemmegivning i elektroniske møter og gjør stemming enklere for deltakere som ikke har mulighet til å møte, herunder reduserer behovet for å møte med fullmektig. Finans Norge mener styret bør kunne beslutte bruk av forhåndsstemmer selv om dette ikke følger av vedtektsbestemmelsene som nevnt i aksjeloven § 5-11 b annet ledd og allmennaksjeloven § 5-8 b, i likhet med reguleringen i lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. § 2-3 annet ledd.

2.7 Møteform

Finans Norge mener det er positivt at departementet ikke foreslår bestemte løsninger eller lignende for møteformen. Dette gir rom for videreutvikling av løsninger for elektroniske møter, under forutsetningen om at saksbehandlingen skal være «betryggende» eller «forsvarlig».

2.8 Elektronisk signering

Elektronisk signering er generelt en tryggere form for signering en underskrift. Elektronisk signering er for øvrig enklere og ressursbesparende dersom møtedeltakerne ikke møtes fysisk. For å sikre helhet i reguleringen av møter i foretakslovgivningen må det være adgang til elektronisk signering. Elektronisk signering brukes allerede i dag på en rekke områder og bør likestilles med ordinær underskrift. Finans Norge støtter følgelig departementets forslag.

Elektronisk signatur bør likestilles med fysisk signatur. Elektronisk signatur må kunne verifiseres ved Bank-ID i Norge og tilsvarende sikkerhet for utenlandske styremedlemmer.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

Nils Henrik Heen
juridisk direktør

Vegard Bjerke Øye
juridisk seniorrådgiver